

**Терміносистема педагогічної прогностики
як дієвий інструмент пізнання проблеми розвитку
загальної середньої освіти**

Онищук Л. А., д-р пед. наук

Уточнення й систематизація термінів і понять педагогічної прогностики в контексті прогнозування розвитку загальної середньої освіти сприяли перетворенню її терміносистеми на дієвий інструмент пізнання й комунікації суб'єктів прогнозування, які створили методологічну платформу для її дослідження. Змістовий і процесуальний складник дослідження відображає низка термінів і понять педагогічної прогностики. За сутнісними ознаками і властивостями їх об'єднано в такі групи, як:

- група термінів і понять, яка відображає прогностичні характеристики певних дій, що проявляються за умови правильної організації прогностичної

діяльності («осмисленість», «цілеспрямованість», «технологічність», «проективність», «конструктивність», «нормативність», «практичність»);

- група термінів і понять, за допомогою якої можна аналізувати та оцінювати прогностичну діяльність з боку повноти й досконалості в їх прогностичній інтерпретації («засоби», «форми», «результати»);

- група термінів і понять, що визначає організаційно-процесуальний складник моделі поведінки суб'єктів прогнозування («стратегія прогностичної діяльності», «логіка прогностичної діяльності», «прогностичні дії» тощо);

- група понять, за допомогою якої можна вивчати та описувати продуктивність функціональних ролей і позицій суб'єктів прогнозування в освітньому процесі («педагогічна ситуація», «педагогічна взаємодія», «педагогічна функція», «професійно-педагогічна позиція» тощо);

- група понять, які інструментально «оформляють» операційний складник прогностичної діяльності («метод», «методика», «технології», «алгоритми»);

- група філософських і загальнонаукових категорій, які є дієвим інструментом педагогічної рефлексії («педагогічна діяльність», «діяльність учителя», «діяльність учня», «діяльність суб'єктів освітнього процесу» «педагогічна практика», «педагогічний досвід», «професійна поведінка» тощо).

За результатами їх ґрунтовного аналізу *з'ясовано*:

- становлення й розвиток терміносистеми педагогічної прогностики здійснювались на основі диференціації й інтеграції низки наук — філософії, соціології, психології, педагогіки, культурології, етики, демографії тощо;

- полісемність термінів і понять педагогічної прогностики свідчить про те, що в процесі вивчення проблеми прогнозування загальної середньої освіти їх не можна застосовувати в «готовому» вигляді, оскільки вони мають свою «внутрішню» історію, так як активно застосовувалися вітчизняними й зарубіжними вченими.